

Bensiini

Huoltamoalan ammattilehti vuodesta 1958
58. vuosikerta

uutiset

5/2015

POIMI OMA

mini

SUOSIKKISI!

KUVA: IRMELI JOKILAINPI

Viabekin oikeusriitoihin ratkaisut

MIKA HOKKANEN

Selvitystilassa edelleen olevan eläkekassa Viabekin oikeusriitoihin saatiin keväällä kaksi merkittävää ratkaisua. Välimiesoikeus vahvisti päätöksessään, ettei selvitystilassa olevan kassan osakkailla ole yhteisvastuuta muiden osakkaiden veloista. Vakuutusosikeus puolestaan kumosi osakkailla syksyllä 2012 maksuunpannut vakuutusmaksut. Kassan osakkaiden kannalta nämä päätökset vaikuttivat oikeudenmukaisilta ja lopputulokseen oltiin erittäin pitkän ja työlään prosessin jälkeen tyytyväisiä.

Pesän selvitysmies on tuomioiden antamisen jälkeen omalta osaltaan informoinut osakkaita oikeuksien ratkaisuista ja niiden tulkinnasta. Pesänselvittäjän antaman näkemyksen mukaan tilanne ei olisi vielääkään lopullisesti selvä.

Pesän osakkaiden kannalta oikeusriitojen ratkaiseminen jo itsessään on kestänyt aivan liian kauan. Osalla yrittäjistä epäselvä tilanne on vaarantanut liiketoimintaa merkittävästi eikä myöskään konkurseilta ole vältytty.

Asian taustalla vaikuttava lainsäädäntö on prosessin aikana osoittautunut epäselväksi ja tulkinnanvaraiseksi. Vakuutuskassalainsäädäntöä ollaan tästä johtuen ilmeisesti uudistamassa, mutta sen vaikutus ei ulotu nyt käsillä olevaan tapaukseen. Oikeusriidat läpikäyneille yrittäjille olisi syytä nyt antaa mahdollisuus keskittyä täysipainoisesti omaan liiketoimintaansa. Tämä on tärkeää sekä toimialan tulevaisuuden että erityisesti liikennepalvelualan työpaikkoja ja kuluttajapalveluja tarjoavien yrittäjien kannalta.

Paikallista sopimista yritysten sisällä lisättävä

Suomen Yrittäjät on valmistellut työmarkkinatoimintaan liittyvän mielenkiintoisen selvityksen, jossa aukaistaan eri työehtosopimusten suomaa mahdollisuuksia koskien paikallista sopimista samoin kuin sitä, minkälaisia asioita sopimismahdollisuudet koskevat. Tutkimuksessa on mukana myös liikennepalvelualalla sovellettavat kaupan sekä matkailu- ja ravintola-alan työehtosopimukset. Tulokset osoittavat varsin koruttomasti, että sopimismahdollisuuksia on työehtosopimuk-

sisä varsin rajoitetusti ja yrityskohtaiset poikkeamismahdollisuudet useimmiten merkitykseltään vähäisiä.

Varsinaista yritystoiminnan resurssien tuhlausta on se, että sopimismahdollisuuksien esille kaivaminen vaikeaselkoisen työehtosopimuksen sisältä edellyttää jo itsessään varsin syvällistä juridista asiantuntemusta. Järjestelmän monimutkaisuus on SY:n selvityksen perusteella johtanut siihen, että nykyisiäkään jouston mahdollisuuksia ei erityisesti pienissä yrityksissä osata tai uskalleta käyttää. Tutkimuksen mukaan työmarkkinat Suomessa joustavat lähinnä työttömyyteen, joka luonnollisesti on erittäin huono sekä työttömäksi jäävälle että koko yhteiskunnalle. Siksi olisi tärkeä etsiä muita jouston elementtejä.

Paikallinen sopiminen lisäisi työntekijöiden ja yrittäjien mahdollisuutta vaikuttaa omiin asioihinsa yritystasolla yhteisesti sopien.

Selvityksessä pohditaan myös sitä, minkälaisin keinoin tätä talouskasvun jarruna toimivaa työmarkkinatoiminnan kankeutta voitaisiin tehokkaimmin joustavoittaa. Keinoksi tarjotaan lukuisten yksittäisten työehtosopimusten tarkastelun sijaan lainsäädäntömmä muuttamista siten, että kaikissa yrityksissä ja kaikilla työpaikoilla tehdään mahdolliseksi sopia työehtosopimuksesta poikkeavista järjestelyistä yhdessä henkilöstön ja työnantajan kesken.

Tutkimuksessa esille tuodut asiat tuntuvat liittyvän varsin läheisesti myös liikennepalvelualan työllistäjinä toimivien yrittäjien kohtaamiin haasteisiin. Tämän havaitsee hyvin liiton jäsenneuvonnassa. Monissa pienissä yrityksissä on molemmilla osapuolilla tahtoa sopia huomattavasti vapaammin ja väljemmin työelämän pelisäännöistä. On varsin turhauttavaa, että nopeatempoisen työelämän käytännön sopimistilanteessa yrityksen on oman etunsa nimissä aina ensin turvaututtava lakimieheen. Tämän tehtävänä on ryhtyä tutkimaan ja tulkitsemaan sitä, mistä, milloin ja miten työnantaja ja työntekijä saavat ja eritoten uskaltavat keskenään omalla työpaikallaan sopia. Molempien osapuolten haluama työsuhteijousto jää nykymallilla helposti syntymättä.

”Oikeusriidat läpikäyneille yrittäjille olisi syytä nyt antaa mahdollisuus keskittyä täysipainoisesti omaan liiketoimintaansa.”

KUVIA: IRMELI JOUKILAMPI

Viabeks rättstvister avgjorda

MIKA HOKKANEN

Våras kom två viktiga beslut i de rättstvister som gäller pensionskassan Viabek, som är i likvidation. Skiljedomstolen fastställde i sitt beslut att delägarna i den i likvidation försatta kassan inte är solidariskt ansvariga för andra delägares skulder. Försäkringsdomstolen åter upphävde de försäkringsavgifter som påförts delägarna hösten 2012. För kassans delägare föreföll dessa beslut rättvisa och man var nöjd med slutresultatet efter den extremt långa och tunga processen.

Efter att domarna meddelades har boutredningsmannen för egen del informerat delägarna om domstolarnas avgöranden och hur de borde tolkas. Enligt boutredarens åsikt är situationen ännu inte slutgiltigt klar. För delägarna i boet har avgörandet av rättstvisterna redan dröjt alltför länge. För en del företagare har den oklara situationen äventyrat affärsverksamheten och inte heller konkurser har kunnat undvikas.

Den lagstiftning som påverkat saken i bakgrunden har under processens gång visat sig vara oklar och lämna rum för tolkningar. Till följd av detta håller man tydligen på att revidera lagstiftningen om försäkringskassor, men det påverkar inte det aktuella fallet. Nu vore det skäl att ge de företagare som genomgått rättstvisterna möjlighet att till fullo koncentrera sig på sin affärsverksamhet. Detta är viktigt både för branschens framtid och särskilt för de företagare som erbjuder arbetsplatser och konsumentservice i trafikantservicebranschen.

Den lokala avtalsverksamheten måste utökas

Företagarna i Finland har färdigställt en intressant utredning i anslutning till arbetsmarknadens funktion, där man går igenom vilka möjligheter till lokala avtal som olika kollektivavtal erbjuder liksom vilka saker avtalsmöjligheterna gäller. I undersökningen ingår också handelns samt turist- och restaurangbranschens kollektivavtal, som tillämpas i trafikantservicebranschen. Resultaten visat tämligen osminkat att kollektivavtalen tillåter mycket begränsade avtalsmöjligheter

och att de företagsspecifika möjligheterna till avvikelser oftast är av ringa betydelse.

Det är direkt slöseri med företagets resurser att det krävs djupgående juridisk sakkunskap för att gräva fram avtalsmöjligheterna ur det svårbegripliga kollektivavtalet. Det komplicerade systemet har enligt Företagarna i Finlands utredning lett till man särskilt i små företag inte kan eller vågar utnyttja ens de nuvarande möjligheterna till flexibilitet. Enligt undersökningen innebär flexibilitet på arbetsmarknaden i Finland i första hand arbetslöshet, som naturligtvis är mycket dåligt både för den som blir arbetslös och för hela samhället. Därför skulle det vara viktigt att hitta andra flexibilitetsmoment. Lokala avtal skulle öka arbetstagarnas och företagens möjlighet att komma överens och påverka tillsammans på företagsnivå.

I utredningen dryftar man också vad som det effektivaste sättet att göra den stela arbetsmarknaden mer flexibel, eftersom den bromsar den ekonomiska tillväxten. En metod som erbjuds är att i stället för att granska otaliga enskilda kollektivavtal ändra lagstiftningen så att det blir möjligt att komma överens om arrangemang som avviker från kollektivavtalet mellan personalen och arbetsgivaren i alla företag och på alla arbetsplatser.

De saker som lyfts fram i undersökningen verkar ha ett mycket nära samband med de utmaningar som möter de företagare som är arbetsgivare i trafikantservicebranschen. Detta märks bra i förbundets medlemsrådgivning. I många små företag skulle bägge parterna vilja avtala om betydligt friare och lösare spelregler för arbetslivet. Det är mycket frustrerande att i praktiska avtalsituationer i det hektiska arbetslivet ligger det i företagets intresse att alltid först anlita en jurist. Dennes uppgift är att börja undersöka och tolka var, när och hur arbetsgivaren och arbetstagaren får och framför allt vågar avtala om något på den egna arbetsplatsen. Den anställningsflexibilitet som bägge parterna vill ha blir lätt överkörd med den nuvarande modellen.

Nu vore det skäl att ge de företagare som genomgått rättstvisterna möjlighet att till fullo koncentrera sig på sin affärsverksamhet.